

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра теорії і методики початкової освіти

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ПЕДАГОГІЧНА РИТОРИКА

підготовки бакалавра

Силабус вибіркового освітнього компонента «ПЕДАГОГІЧНА РИТОРИКА» підготовки бакалавра.

Розробник: Н.В. Іовхімчук, доцент, кандидат філологічних наук

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Вітюк В. В.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри теорії і методики початкової освіти

протокол № 2 від 29 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

Пріма Р. М.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка 013 Початкова освіта Початкова освіта Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Вибіркова дисципліна
Кількість годин/кредитів: 150/5		Рік навчання – 4
		Семестр – 7
ІНДЗ: немає		Лекції – 10 год
		Практичні (семінарські) – 20 год Лабораторні – Індивідуальні –
		Самостійна робота – 110 год
		Консультації – 10 год
	Форма контролю: залік	
Мова навчання: українська		

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: Іовхімчук Наталія Володимирівна

Науковий ступінь: кандидат філологічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри теорії і методики початкової освіти

Контактна інформація: (050)108-68-55, nata.iov@ukr.net

Дні занять <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація

Силабус вибіркового освітнього компонента «Педагогічна риторика» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти бакалаврського рівня, який розроблено кафедрою теорії і методики початкової освіти на основі освітньої програми підготовки здобувачів вищої освіти відповідно до навчального плану для галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 013 Початкова освіта денної форми навчання.

Освітній компонент «Педагогічна риторика» є важливим складником підготовки бакалаврів, оскільки наука публічної переконуючої комунікації становить фундамент професіоналізму вчителя початкових класів, який повинен самостійно мислити, переконувати живим словом, спонукати до дій. Зростання інтенсивності ораторської комунікації у часи формування демократичної держави вимагає відродження класичної та національної риторичної спадщини, формування риторичної культури особистості з ефективним мисленням, гарним мовленням, оптимальним спілкуванням.

2. Мета і завдання освітнього компонента

Метою вивчення освітнього компонента є формування ораторської культури як основи професіоналізму фахівців початкової освіти.

Для досягнення мети виконуються такі **завдання:**

- ознайомити здобувачів освіти з основними законами риторики, видами і жанрами красномовства;

- розвивати уміння володіти професійною риторичною культурою педагога;
- формування у здобувачів освіти якісного мовлення та комунікативної компетентності;
- ознайомити здобувачів освіти з практичними й методичними навичками підготовки ораторського твору й проведення публічного виступу з використанням цифрових інструментів та інших інноваційних технологій;
- удосконалити уміння здобувачів освіти володіти способами переконання й ефективними формами впливу на аудиторію;
- сформувавши необхідні професійні навички підготовки публічного виступу, ведення ефективної конструктивної бесіди, виступу з промовою, спілкування з аудиторією, участі у полеміці, дискусії; сформувавши уміння володіти голосом, дикцією, інтонацією, жестами, мімікою;

3. Soft skills

- комунікативні уміння й навички – готовність до вільної комунікації з учасниками освітнього процесу, вміння аргументувати, переконувати та захищати власні думки й переконання;
- аналітичне та критичне мислення – вміння/здатність знаходити і структурувати матеріал, встановлювати взаємозв'язки між окремими елементами, визначати головну та другорядну інформацію;
- уміння працювати в команді – налагоджувати ефективну співпрацю в групі, мікрогрупі для досягнення спільної мети.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практ.	Лабор.	Самост. робота	Конс.	*Методи навчання	**Форми, методи оцінювання/ Бали
Змістовий модуль 1 Теоретичні основи педагогічної риторики								
Тема 1. Риторика як наука і мистецтво	14	2	2		10		РП, РІД, ДМ, ЗД, МЗН	УФО/ПФ, МППВПР – 10 б.
Тема 2. Історичні витоки та розвиток риторики: традиції і сучасність	14		2		10	2	Б, РІВ, ВПР, ДМ, ДС	УФО/ПФО МППВПР – 10 б.
Тема 3. Риторична етика	14	2	2		10		Б, РІД, РІВ, ДМ, ЗД, ТВПР,	УФО/ПФ, МСО- 10 б.
Тема 4. Професійне красномовство	14		2		10	2	РП, РІД, РІВ, ВПР, ТВПР	УФО/ПФО МППВПР/ 3– 10б.
Тема 5. Стили та жанри педагогічного красномовства	14	2	2		10		ПС, Б, Р/К, РІД, ДМ, ЗД, ТВПР	УФО/ПФО МППВПР – 10б.
Разом за змістовим модулем 1	70	6	10		50	4		50 б.
Змістовий модуль 2 Практичні основи педагогічної риторики								
Тема 6. Мовлення оратора в системі стилів мови	16	2	2		12		РП, Р/К, РІД, РІВ, ВПР, ЗД,	УФО/ПФО, МППВПР – 10б.

							ДС	
Тема 7. Логіко-композиційна побудова усного виступу	16	2	2		12		РП, Р/К, РІД, РІВ, ЗД, МЗН	УФО/ПФО, МППВІР, МСО –10б.
Тема 8. Невербальне спілкування в ході усного публічного виступу	16		2		12	2	Б, Р/К, РІД, ДМ,ВІР, ТВІР, ДС	УФО/ПФ, МППВІР/3 – 10б.
Тема 9. Підготовка та проведення усної публічної промови	16		2		12	2	Б, Р/К, ДМ, ЗД, ТВІР, ДС	УФО/ПФО МППВІР – 10б.
Тема 10. Формування риторичної культури майбутнього вчителя початкових класів	16		2		12	2	РП, Р/К, РІВ, ВІР, ЗД, ТВІР, МЗН	УФО/ПФО МППВІР – 10б.
Разом за змістовим модулем 2	80	4	10		60	6		50 б.
Разом балів	150	10	20		110	10		100 б.
Види підсумкових робіт (за потреби)								Бал
Модульна контрольна робота								
ІНДЗ								
Інше								
Всього годин/Балів								100 б.

* Методи навчання

Традиційні

за джерелом знань

– словесні: РП – розповідь, ПС – пояснення, Б – бесіда (ЕБ – евристична, РБ – репродуктивна, ВБ – вступна, ПтБ – поточна, ПдБ – підсумкова), І – інструктаж (ВІ – вступний, ПтІ – поточний, ПдІ – підсумковий), РП/К – робота з підручником/книгою, РІД – робота з інтернет-джерелами, РНМД – робота з навчально-методичними й науково-інформаційними джерелами, РІВ – робота з інструментами візуалізації (таблицями, інтелект-картами, картами часу і т. ін.);

– наочні: ІЛ – ілюстрування, ДМ – демонстрування, СП – спостереження;

– практичні: РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ВІР – вправи (РВІР – репродуктивні, ПВІР – продуктивні, КВІР – конструктивні, ТВІР – творчі), ДР – дослідні роботи, ЗД – завдання, ЗВ – звіти

за характером пізнавальної діяльності студентів

ПІ – пояснювально-ілюстративні, РП – репродуктивні, ПВНМ – проблемний виклад навчального матеріалу, ЧП – частково-пошукові, ДС – дослідницькі

Інноваційні: ДС – дискусія, ДБ – дебати, ПФ – портфоліо, МД – моделювання, МШ – мозковий штурм, НВ – навчаючи-вчуся, ТШ – ток-шоу, КМ – кейс-метод, ПР – проект, КВ – вебквест, квест, КБ – кубування за Б. Блумом, РЗБ – ромашка запитань Б. Блума, ДЩ – двосторонній щоденник, МДН – методи дистанційного навчання, МЕН – методи електронного навчання, ММН – методи мобільного навчання, МЗН – методи змішаного навчання, МКН – методи кооперативного навчання.

** Форми оцінювання: усна (У), письмова (П).

** Методи оцінювання: УІО/ПІО – усне/письмове індивідуальне опитування, УФО/ПФО – усне/письмове фронтальне опитування, Т – тестування, МКР – модульна контрольна робота, МПК – метод програмованого контролю, МППВІР/ЗД – метод практичної перевірки вправ/завдань, МСК – метод самоконтролю, МСО – метод самооцінки.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Назви змістових модулів і тем	Кільк. годин
Змістовий модуль 1 Теоретичні основи педагогічної риторики	
<p>Тема 1. Риторика як наука і мистецтво</p> <p>1. Створити портфоліо “Риторика: традиції і сучасність”, що містить: історичну довідку; аналіз промови; власний публічний виступ; рефлексію.</p> <p>2. Створити коротку мультимедійну історію або відео про ситуацію, де слово впливає на рішення людини.</p>	10
<p>Тема 2. Історичні витоки та розвиток риторики: традиції і сучасність</p> <p>1. Створити відео, подкаст або анімацію, що показує трансформацію риторики від античних шкіл до медіа комунікації.</p> <p>2. Розробити міні-дослідження «Риторика в цифрову епоху». З’ясувати, як соціальні мережі, відеоблоги та подкасти змінюють традиційні принципи риторики. Представити результати у форматі міні-статті.</p>	10
<p>Тема 3. Риторична етика</p> <p>1. Розробити власний кодекс етичного мовлення вчителя, що містить: принципи поваги до співрозмовника; правила коректної критики; норми спілкування в офлайн- та онлайн-середовищі</p> <p>2. Дослідити особливості риторичної етики в соціальних мережах і месенджерах. Створити пам’ятку “Етичне онлайн-спілкування педагога”(тон повідомлень, реакції на критику, академічна доброчесність).</p>	10
<p>Тема 4. Професійне красномовство</p> <p>1. Підготувати Кейс «Складна професійна комунікація». Розв’язати змодельовану ситуацію: конфлікт із батьками; пояснення помилки учня; професійна дискусія з колегами.</p> <p>2. Риторичний тренінг «Сила голосу». Виконати вправи на: дикцію; дихання; інтонаційну виразність; паузування.</p>	10
<p>Тема 5. Стилї і жанри педагогічного красномовства</p> <p>1. Скласти рольову гру «Учитель у різних комунікативних ситуаціях».</p> <p>2. Створити ментальну карту або схему, що відображає: стилї педагогічного мовлення; їхні мовні ознаки; типові жанри використання на уроці.</p>	10
<p>Разом за змістовим модулем 1</p>	50 б.
Змістовий модуль 2 Практичні основи педагогічної риторики	
<p>Тема 6. Мовлення оратора в системі стилів мови</p> <p>1. Створити банк лексичних, синтаксичних і інтонаційних засобів, характерних для різних стилів мовлення оратора.</p> <p>2. Створити портфоліо стилів ораторського мовлення, що містить: відеозаписи виступів у різних стилях; стилістичний аналіз; самооцінювання мовленнєвої майстерності; індивідуальний. .</p>	12
<p>Тема 7. Логіко-композиційна побудова усного виступу</p> <p>1. Підготувати 2-хвилинний виступ за заданою моделлю: проблема → аргумент 1 → аргумент 2 → приклад → висновок.</p> <p>2. Створити відеовиступ із чіткою логіко-композиційною структурою, що містить: план; текст ключових тез; відеозапис виконання; самоаналіз логічності та послідовності.</p>	12

Тема 8. Невербальне спілкування в ході усного публічного виступу 1. Скласти коротке повідомлення лише невербальними засобами (жести, міміка, пози, дистанція). 2. Створити відеовиступ із продуманою системою невербальних засобів, що містить: план невербальної поведінки; відеозапис виконання;самоаналіз.	12
Тема 9. Підготовка та проведення усної публічної промови 1. Підготувати три варіанти виступу на одну тему: для молодших школярів; для студентів; для батьків або колег. 2. Створити план виступу, передбачаючи можливі запитання аудиторії «Сценарій на несподівані питання».	12
Тема 10. Формування риторичної культури майбутнього вчителя початкових класів 1. Створити коротку навчальну історію або казку, що пояснює складне поняття. Записати на відео. Проаналізувати ефект історії на увагу та емоційне сприйняття учнів. 2. Створити підсумковий проєкт «Портфоліо риторичної майстерності».	12
Разом за змістовим модулем 2	60 б.
Разом балів	110 б.

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Основи культури і техніки мовлення» здійснюється на основі результатів поточного контролю знань згідно з [Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень здобувачів освіти. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль здійснено під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема усне та письмове опитування, тестування, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем тощо. Максимальний бал за кожен з форм роботи визначено у *таблиці 3* силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. За активність на заняттях здобувач освіти може додатково отримати до 20 % максимального поточного балу, однак при цьому сума поточних балів за семестр не повинна перевищувати 100 балів.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання якості знань здобувачів освіти з ОК здійснюється в двох аспектах: рівень володіння теоретичними знаннями, компетенціями, який можна виявити в процесі усного опитування, експрес-тестування тощо, та якість практичних умінь, навичок, способів мислення, професійних якостей, які визначають здатність успішно працювати за фахом у майбутньому.

Оцінювання за практичне заняття для здобувачів денної форми навчання здійснюється за 10-бальною шкалою, урахувавши виконання самостійної роботи із запропонованої теми. Під час визначення кількості балів керуємось такими критеріями:

Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять

К-ть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
10 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє

	навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
8 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
6 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
4 бали	Оцінюється робота здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання освітнього компонента, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
2 бали	Оцінюється робота здобувача освіти, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

V. Підсумковий контроль

Із освітніх компонентів, де формою контролю є залік, оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом. На заняттях використовується інтерактивне обговорення проблемних питань, результат та активність здобувача освіти зараховується до поточної оцінки, позитивним є посилення при виступах здобувачів освіти на першоджерела, вміння використовувати наочні наявні засоби, вміння використовувати мультимедійні засоби навчання та інші комп'ютерні технології, вміння представити результати самостійної творчої роботи.

Оцінювання здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки

Залік виставляється за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості – 100.

Повторне складання заліків допускається не більше як два рази з кожного освітнього компонента: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо відвідування занять

Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно та якісно виконати завдання.

Відвідування занять є обов'язковим.

З поважних причин (наприклад, хвороба (довідка від сімейного лікаря), працевлаштування за фахом (довідка з місця роботи)) навчання може відбуватися за індивідуальним графіком (онлайн) за погодженням із деканом факультету. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. До практичних занять здобувачі освіти готують навчально-методичні кейси (електронні, рукописні, друковані) та презентують їх в аудиторії із застосуванням мультимедійної презентації та сучасних інструментів освітнього процесу (інфографіки, інтелект-карти, таблиці, схеми, інтерактивні стрічки, діаграми і т. ін.). Пропуски практичних занять відпрацьовуються: здобувач освіти опрацьовує тему самостійно, виконує практичні завдання до теми, укладає навчально-методичні кейси. На консультаціях здобувач освіти має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, заліку заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до [Кодексу академічної доброчесності](#) Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Кінцевий термін ліквідації заборгованості обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті (проходження вебінарів, тренінгів, воркшопів та інших видів неформальної освіти в межах тематики освітнього компонента на онлайн платформі EdEra, «На Урок», Освіторія, Всеосвіта й представити сертифікат про проходження, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають темі (темам), які передбачені силабусом освітнього компонента.

Здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, семінарів, підготовці наукових публікацій, конкурсах студентських наукових робіт, тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК:

- проходження вебінарів, тренінгів, воркшопів та інших видів неформальної освіти в межах тематики освітнього компонента – до 5 балів (сертифікат обсягом 30 год і більше –

5 балів, 1 бал за 6 годин/0,2 кредити);

- підготовка наукової публікації у збірнику тез – 2 бали, у фаховому журналі – 5 балів.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність на підтвердження здобувачем результатів такого навчання (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки).

Питання до заліку

1. Риторика як наука. Завдання риторики.
2. Зміст поняття «педагогічна риторика».
3. Предмет педагогічної риторики.
4. Завдання педагогічної риторики.
5. Основні риторичні поняття та їх характеристика.
6. Зв'язок риторики з педагогікою та іншими науками.
7. Роль риторики на сучасному етапі розвитку суспільства.
8. Етапи становлення риторики як навчальної дисципліни.
9. Культура усного мовлення як компонент позитивного іміджу педагога.
10. Етапи розвитку ораторського мистецтва.
11. Античне ораторське мистецтво.
12. Ораторське мистецтво епохи Середньовіччя.
13. Ораторське мистецтво епохи Відродження.
14. Роль Києво-Могилянської академії в розвитку українського красномовства.
15. Етапи розвитку риторики в Україні.
16. Усна народна творчість як взірць риторичної традиції українців.
17. Головні напрями неориторики.
18. Визначні педагоги-ритори сучасності.
19. Основні жанри красномовства.
20. Основні розділи класичної риторики: інвенція, диспозиція, елокуція, акція.
21. Основні модули публічного виступу оратора: логос, етос, пафос.
22. Вербальні засоби спілкування у професійній діяльності педагога.
23. Невербальні засоби спілкування у професійній діяльності педагога.
24. Закони риторики, їх характеристика.
25. Визначення понять «мова», «мовлення», «культура мовлення», «культура професійного мовлення».
26. Типи ораторів.
27. Особливості взаємодії оратора й аудиторії.
28. Основні види логічних помилок у промові.
29. Мовленнєва діяльність. Структура мовленнєвої діяльності.
30. Мовленнєвий етикет.
31. Значення культури мовлення для ораторської діяльності.
32. Типи дихання. Умови правильного дихання оратора.
33. Етапи роботи над текстом промови.
34. Вимоги до мовлення оратора.
35. Функції педагогічного мовлення, їх характеристика.
36. Інтонаційна виразність мовлення педагога.
37. Складники інтонації та їх характеристика.
38. Педагогічна імпровізація.
39. Говоріння як вид мовленнєвої діяльності.
40. Слухання як вид мовленнєвої діяльності.

41. Види слухання.
42. Рівні розуміння мовленнєвого повідомлення слухачем.
43. Техніка мовлення педагога.
44. Основні функції професійного педагогічного мовлення.
45. Допоміжні функції техніки педагогічного мовлення.
46. Мовленнєве дихання педагога.
47. Голос педагога, його особливості.
48. Основні якості професійного голосу педагога.
49. Дикція педагога як один із елементів техніки мовлення.
50. Недоліки мовлення педагога та їх усунення.
51. Етап роботи з виправлення дефектів артикуляції.
52. Рівні сформованості техніки мовлення педагога.
53. Мовленнєва поведінка педагога. Різновиди мовлення за функціональним
54. Риторичний імідж педагога.
55. Способи створення привабливого образу мовця.
56. Вимоги щодо застосування навіювання у педагогічній діяльності.
57. Етика мовленнєвої педагогічної комунікації.
58. Розробити власний кодекс етичного мовлення вчителя, що містить: принципи поваги до співрозмовника; правила коректної критики; норми спілкування.
59. Визначити особливості риторичної етики в соціальних мережах і месенджерах.
60. Створити пам'ятку "Етичне онлайн-спілкування педагога" (тон повідомлень, реакції на критику, академічна доброчесність).
61. Створити портфоліо "Риторика: традиції і сучасність", що містить: історичну довідку; аналіз промови; власний публічний виступ; рефлексію.
62. Створити коротку мультимедійну історію про ситуацію, де слово впливає на рішення людини.
63. Розробити міні-дослідження «Риторика в цифрову епоху».
64. З'ясувати, як соціальні мережі, відеоблоги та подкасти змінюють традиційні принципи риторики.
65. Скласти кейс «Складна професійна комунікація».
66. Розв'язати змодельовану ситуацію: конфлікт із батьками; пояснення помилки учня; професійна дискусія з колегами.
67. Розробити схему тренінг «Сила голосу».
68. Скласти схему рольової гри «Учитель у різних комунікативних ситуаціях».
69. Створити ментальну карту або схему, що відображає: стилі педагогічного мовлення; їхні мовні ознаки; типові жанри використання на уроці.
70. Створити банк лексичних, синтаксичних і інтонаційних засобів, характерних для різних стилів мовлення оратора.
71. Створити виступ із чіткою логіко-композиційною структурою, що містить: план; текст ключових тез; відеозапис виконання; самоаналіз логічності та послідовності.
72. Скласти коротке повідомлення лише невербальними засобами (жести, міміка, пози, дистанція).
73. Створити виступ із продуманою системою невербальних засобів, що містить: план невербальної поведінки; відеозапис виконання; самоаналіз..
74. Підготувати три варіанти виступу на одну тему: для молодших школярів; для студентів; для батьків або колег.
75. Створити план виступу, передбачаючи можливі запитання аудиторії «Сценарій на несподівані питання».

VI. Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Беспарточна О., Замелюк М., Левицька В., Хомярчук А. Педагогіка партнерства в освітньому середовищі: теорія і технологія. Луцьк, ПП Іванюк В. П., 2021. 156 с.
2. Бралатан В.П., Гуцаленко Л.В., Здирко Н.Г. Професійна етика. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2019. 252 с.
4. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посібник. Київ: Вид. центр «Академія», 2006. 255 с.
6. Герман В. В. Риторична культура вчителя в академічному просторі: навчальний посібник. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. 190 с.
7. Кавера Н. В. Практикум з риторики: [навчальний посібник для ВНЗ]. Київ: Кондор, 2015. 178 с.
8. Макович Х. Я., Вербицька Л. О., Капітан Н. О. Словник термінів і понять з риторики. Львів, 2016. 140 с.
9. Основи ораторської майстерності: навчальний посібник / Серета Н. В., Квасник О. В. Харків : НТУ «ХП», 2019. 304 с.
10. Педагогічна риторика: історія, теорія, практика : монографія / [О. А.Кучерук, Н. Б. Голуб, О. М. Горошкіна, С. О. Караман та ін.] ; за ред. О. А. Кучерук. Київ : КНТ, 2016. 258 с.
11. Прокопчук Л. В. Риторика. Модульний курс: навч. посіб. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2017. 206 с.
12. Риторика: навч. посібн. /упор. Т. К. Ісаєнко, А. В. Лисенко. Полтава: ПолтНТУ, 2019. 247 с.
13. Риторика: навч.-метод. посібник / укл. Лариса Мафтин. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 344 с.
14. Савенкова Л. О. Педагогічна риторика: навч. посіб. К. : КНЕУ, 2009. 298 с.
15. Ткаченко Л. П. Риторика в системі професійного навчання: історія становлення навчальної дисципліни: монографія. Х. : Видавець Рожко С. Г., 2016. 428 с.

Інтернет-ресурси та інші джерела

1. Різун В. В. Природа й структура комунікативного процесу. Режим доступу: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1005>
2. <http://metod.kart.edu.ua/>
3. <http://aritoriki.com>
4. <http://www.twirpx.com/library/>
5. <http://www.youtube.com> 5. <http://silaslova.biz>